

prof. dr hab. n. med. Kornelia Kędziora-Kornatowska

Kierownik Katedry i Kliniki Geriatrii

UMK CM w Bydgoszczy

Ocena

rozprawy doktorskiej lek. Beaty Niewiadomskiej pt.:

„Charakterystyka pacjentów o profilu paliatywnym i profilu geriatrycznym

hospitalizowanych na Oddziale Geriatrii z Pododdziałem Paliatywnym w Ewangelickim

Szpitalu Lutherstift we Frankfurcie nad Odrą w Niemczech”.

Starzenie demograficzne jest od wielu lat zjawiskiem typowym dla krajów wysoko rozwiniętych. Na przestrzeni ostatnich lat stają się także istotnym problemem w Europie, w tym w Niemczech, co ma istotne znaczenie między innymi dla systemu ochrony zdrowia. Coraz ważniejsze znaczenie nabiera kompleksowa, interdyscyplinarna opieka medyczna zarówno geriatryczna jak i paliatywno-hospicyjna. Jednym z nadrzędnych celów w opiece geriatrycznej oraz hospicyjno-paliatywnej jest jakość życia, chociaż cel ten postrzegany jest inaczej w tych dziedzinach medycyny. Niewątpliwie w opiece paliatywnej i geriatrycznej istotne jest indywidualne i holistyczne podejście do pacjenta.

W ten interesujący nurt badań włączona jest rozprawa doktorska lek. Beaty Niewiadomskiej. Rozprawa ma układ klasyczny. Otwiera ją „Wstęp”, który składa się z dwóch głównych podrozdziałów w których Doktorantka charakteryzuje demograficzne starzenie się wysoko rozwiniętych społeczeństw ze szczególnym uwzględnieniem starzenia się niemieckiego społeczeństwa. Podkreśla, że w Niemczech aktualna proporcja liczbowa pomiędzy młodszymi i starszymi mieszkańcami zmienia się na korzyść osób starszych.

W kolejnym podrozdziale Doktorantka opisuje opiekę paliatywno-hospicyjną oraz geriatryczną. Charakteryzuje modele tej opieki w Niemczech. Wskazuje na podobieństwa i różnice między opieką paliatywno-hospicyjną i geriatryczną w Niemczech i zaznacza, że w obu dziedzinach opieka jest sprawowana przez interdyscyplinarny zespół profesjonalistów, którego zadaniem jest wspólne wyznaczenie celów leczenia i okresowa ocena jego efektów.

W podsumowaniu tej części rozprawy należy stwierdzić, że jest ona napisana w sposób rzeczowy i przemyślany z uwzględnieniem aktualnego stanu wiedzy.

W kolejnym rozdziale Doktorantka formułuje cel pracy. Głównym celem badań była charakterystyka chorych hospitalizowanych w Ewangelickim Szpitalu Lutherstift we Frankfurcie nad Odrą w Niemczech, z uwzględnieniem cech klinicznych i zapotrzebowania na opiekę. Ponadto wyróżniono cztery cele szczegółowe. Przedstawiony cel pracy nie budzi zastrzeżeń.

W rozdziale „Materiał i metodyka badań” w pierwszym podrozdziale Doktorantka scharakteryzowała badaną grupę. Badanie miało charakter retrospektywny. Analizie poddano dostępne dane wszystkich pacjentów którzy ukończyli 60 rok życia i byli leczeni stacjonarnie w okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2018 r., czyli w ciągu sześciu lat. Chorych podzielono na dwie grupy: o profilu paliatywnym oraz o profilu geriatrycznym. Pacjentów o profilu paliatywnym podzielono na osoby z chorobą nowotworową i nienowotworową. Łącznie przeanalizowano 7087 pacjentów. Kryteria włączenia do badania spełniło 6558 osób, w tym 6255 osób o profilu geriatrycznym oraz 303 pacjentów o profilu paliatywnym. Autorka rozprawy scharakteryzowała grupę osób wykluczonych z badania. Doktorantka szczegółowo scharakteryzowała badaną grupę, a następnie metodologię i narzędzia badawcze.

U wszystkich pacjentów zebrano dane ze szpitalnej bazy danych statystycznych z dokumentacji medycznej oraz dokonano ich analizy.

W pracy analizowano następujące narzędzia badawcze: ocena samodzielności w zakresie podstawowych czynności życiowych wg skali Barthel, ocena stopnia zapotrzebowania na pomoc osób z otoczenia podczas transferu pacjenta z łóżka na krzesło lub na wózek inwalidzki – ocena wg Esslinger Transferskali, ocena ryzyka upadków wg skali Tinetti, rozszerzony Barthel – Index wg Prosiegel i wsp. Ponadto wykonano krótką Skalę Oceny Stanu Psychicznego (MMSE) wg Folsteinów, Geriatryczną Skalę Oceny Depresji (GDS), wg Yesavage'a. Dokonano oceny socjalno-środowiskowej wg Nikolaus, ocenę zapotrzebowania na wysoce kompleksową opiekę pielęgnacyjną (PKMS). Doktorantka wykorzystała także w rozprawie doktorskiej narzędzia stosowane w opiece paliatywnej: ocena nasilenia objawów somatycznych za pomocą skali MIDOS, ocena kompetencji w życiu codziennym i sprawności ruchowej wg skali ECOG.

Uzyskane wyniki poddano analizie statystycznej. Do obliczeń użyto programu statystycznego Statistica. Za poziom istotny statystycznie przyjęto wartość $p < 0,05$. Dobór zastosowanych narzędzi nie budzi zastrzeżeń.

W podsumowaniu tej części rozprawy uważam, że zarówno badany materiał, jak i metody wykorzystane w pracy zostały spisane w sposób wyczerpujący i szczegółowy. Uzyskane wyniki Doktorantka przedstawiła w formie licznych rycin oraz tabel, co ułatwia ich analizę i interpretację.

W rozdziale „Dyskusja” Doktorantka przedstawiła wyniki badań własnych na tle danych literaturowych. W rozdziale tym Autorka rozprawy odniosła się także do ograniczenia modelu badawczego. Podkreśli, że największym ograniczeniem modelu jest dysproporcja wielkości grup badanych, a mianowicie między małą grupą pacjentów o profilu paliatywnym w stosunku do osób o profilu geriatrycznym, a także jednośrodkowość badania, z czym w pełni należy się zgodzić. Doktorantka szczegółowo i krytycznie odnosi się do wskazanych przez nią ograniczeń

modelu badawczego. Dyskusja jest obszerna i wskazuje na dobrą znajomość zagadnień będących przedmiotem rozprawy.

Przedstawione w rozprawie wyniki pozwoliły Doktorantce na sformułowanie pięciu poprawnych wniosków, które w pełni odpowiadają na zadania badawcze przedstawione w celu pracy. Cytowane piśmiennictwo obejmuje 160 pozycji aktualnego piśmiennictwa.

Doktorantka umieściła w pracy streszczenie w języku polskim i angielskim, a także wykaz skrótów, spis tabel i rycin jako rozdział IX i X, które niewątpliwie nie można zakwalifikować jako rozdziały.

Podsumowując, recenzowana praca jest dobrze zaplanowana i wykonana. Jest oryginalnym rozwiązaniem zaprezentowanego zagadnienia naukowego. Strona formalna jest bez zastrzeżeń, chociaż nie udało się uniknąć Doktorantce nielicznych błędów redakcyjnych i edytorskich.

Rozprawę doktorską lek. Beaty Niewiadomskiej oceniam w pełni pozytywnie. Doktorantka wykazała się dużą wiedzą teoretyczną oraz umiejętnością samodzielnego rozwiązania problemu badawczego. Rozprawa spełnia wszystkie aktualnie obowiązujące wymagania ustawowe jakim powinna odpowiadać rozprawa doktorska.

W oparciu o przedstawioną opinię mam zaszczyt zwrócić się do Kapituły Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu o przyjęcie rozprawy i dopuszczenie lek. Beatę Niewiadomską do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Bydgoszcz, dn. 16.02.2024 r

prof. dr hab. Kornelia Kędziora – Kornatowska

